

Narodni List

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak petek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja i. t. d.) je pošiljati na naslov: «Narodni List» v Celju. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije so poštnine proste. — Stane do novega leta 1 K.

Oglasi se računajo trisporna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za enkrat, dvakrat, ozir. trikrat, za večkrat znatno znižane cene. Plačevati je pristojbine za oglase po pošti na naslov: «Narodni List» v Celju. — Posamezna številka stane 10 vin.

8. december 1906.

Celje, 19. novembra 1906.

Pomnoženi osnovalni odbor narodne stranke za Štajersko se je sestel dne 18. t. m. v Celju k posvetovanju, da določi načrt za ustanovni shod narodne stranke, ki se ima vršiti dne 8. dec. t. l. Iz raznih krajev Štajerske je prišlo nad 20 odličnih, resnih mož, ki so po vsestranskem stvarnem pretresu raznih važnih ustanovitev stranke zadevajočih vprašanj prišli do zaključkov, ki jih v glavnih potezah v sledečem podajamo.

Shod se vrši, kakor smo to že dvakrat naznanili, dne 8. decembra in včeraj se je sklenilo, da bo shod ob 10. uri dopoldne, in sicer v veliki dvorani «Narodnega doma» v Celju.

Shod bo zaupen, ker smo se prepričali po zborovanju z dne 30. septembra t. l., da so nekateri časnikarji, v katerih resnicoljubnost smo poprej vsaj deloma verovali, na najgrši način izigravali proti nam popolnoma neresnična poročila in nas, ko smo jih pozivali, da naj ali svoje neresnične trditve dokažejo ali pa prekličejo, na prav nekrščanski način opsovali. Osnovalni odbor bo vabil somišljenike iz raznih krajev, vendar pa ne more videti v srca štajerskih Slovencev in želi, da oni, ki se hočejo shoda udeležiti, to osnovalnemu odboru pod naslovom: «osnovalni odbor narodne stranke za Štajersko v Celju» pismeno prijavijo. Splošno pa pozivljamo dosedajne zaupnike, da nam iz posameznih krajev prijavijo imena onih mož, o katerih vedo, da so naši somišljeniki in da bi prišli na shod, da moremo dotičnim vposlati vabila. Volilo se bo kolikor mogoče največ somišljenikov iz vseh krajev. Noben stan našega naroda ni izključen.

Osnovalni odbor pa želi, da se prijavijo somišljeniki, ki žele pristop k shodu in da nam prijavijo tudi zaupniki imena istih do 1. decembra 1906.

Na dnevnem redu shoda so tri važne točke:

1. dosedanji razvoj stranke, njen program in potreba njene ustanovitve. Kot posebni deli te točke se bodo razpravljala vprašanja: a) narodna stranka in kmetijstvo, b) narodna stranka in trgovstvo ter obrtništvo, c) narodna stranka in delavstvo in d) narodna stranka in šola.

2. splošna organizacija stranke in organizacija po okrajih; organizacijska pravila. Kot posebni del te točke pride v razpravo vprašanje strankinega glasila «Narodni List».

3. volitev osrednjega odbora ter odbora okrajnih organizacij.

Zbrani člani osnovalnega odbora so sklenili staviti shodu zaupnikov predlog, da se imenuje osrednji odbor stranke z načelniki okrajnih organizacij, ki so obenem strankini zaupniki, — narodni svet za Štajersko.

Glede organizacijskih pravil se je sklenilo, da se iz važnih taktičnih ozirav predlaga shodu zaupnikov, glede točke 39. osnovnih organizacijskih pravil kjer se govori o članarini približno sledeče besedilo: Članstvo ni odvisno od prispevanja članarine. Vendar se z ozirom na veliko važnost denarnih sredstev, s katerimi mora stranka v svrhu agitacije razpolagati, nalaga vsakemu somišljeniku kot narodnjaku dolžnost, da vendar po svojih močeh prispeva. Zaupniki stranke prevzemajo nalogo po močeh delovati na to, da dobi stranka gmotno oporo.

Glede števila članov krajskih odborov se naj ne določi v pravilih natančno število, ampak se z ozirom na to, da se pri snovanju okrajnih organizacij ne bo jemalo povsod za podlago sodnih okrajev, temuč se bodo upoštevale povsod razmere gospodarske skupnosti, prepusti tozadevna določitev krajevnim in časovnim razmeram.

Ker se je v zadevi strankinega glasila od mnogih strani nakopičilo obilo pritožb zaradi nerednega dopošiljanja, kateremu vzrok je iskati v veliki oddaljenosti tiskarne od duševnega središča stranke, sklene osnovalni odbor, da se naj list čimprej preseli v Celje, kjer si mora stranka iskati svoje glavno središče in svojo glavno trdnjavo.

Somišljeniki! Vidite, da delamo, da pripravljamo tla čim uspešnejšemu nastopu stranke. Nismo izgubili navdušenja, katero nas je navdajalo takrat, ko se je prvokrat porodila misel ustanovitve stranke. Nasprotno, naše navdušenje za stvar raste od dneva do dneva. Iz vseh strani Štajerske dobivamo dan za dnem poročila, v katerih možje posebno iz kmetskega stanu z izkrenim zadovoljstvom pozdravljajo nastop stranke, ki si je zapisala na svoj prapor ozdravitev naših narodnih in političnih razmer in ki si je stavila za vzvišeno nalogo, spraviti naš slovenski politični voz iz blata, v katero je zagazil pod vodstvom nedelavnih, nespretnih voditeljev, oziroma nevoditeljev. Celo iz vrst onih, ki so doslej brezpogojno prisegali na megleni program «Slovenskega Gospodarja» in «Našega doma», nam prihajajo izrazi priznanja od sto ljudi, kateri so v narodnem boju že več storili in žrtvovali, kakor razni «osiveli rodoljubi», ki v istem listu pretakajo solze nad «bratomornim bojem». Samo razni voditelji, ki se kot take smatrajo, o katerih vodstvu pa mi ničesar ne čutimo, stoje modro ob strani in nam prerokujejo partedensko življenje, drugi pa zopet mislijo, da nam z ustanovitvijo kmečke zveze na en mah zamašijo usta in zavijejo vrat. Toda povemo jim, da smo prvi, ki z veseljem pozdravljamo ustanovitev strokovne kmečke organizacije in da bomo z vsemi močmi v njej delovali, da pa bomo tudi prepričali, da bi se taka popolnoma strokovna kmečka zveza izigravala kot politična stranka v nadvladanju, v svrhu samooblasti enega stanu. Zavest, da delamo za vzvišeno in plemenito misel, zavest, da hočemo delati nesebično, brez vseh osebnih koristi za povzdigo in napredek narodnega življenja na Štajerskem, ta zavest nam daje vedno novih moči, novega navdušenja. Somišljeniki!

Vstrajajte v delu tudi vi — in 8. december 1906 mora biti dan preporeda narodnega življenja štajerskih Slovencev.

Štajerski Slovenci in njih poslanci.

Kdo zastopa štajerske Slovence zdaj v dež. zboru v Gradcu in kdo v državnem zboru na Dunaju? Kako smo po svojih poslancih zastopani? Kako bomo zastopani, če se sprejme sprememba volilnega reda za državni zbor?

Imamo v deželnem zboru 10 poslancev, v državnem 4 poslance, 2 poslanca sta obenem deželna in državnozborna poslanca. Preglejmo si vrsto naših zastopnikov.

Kmetje imajo deželnega poslanca iz svojega poklica, kmetovalca Fr. Roškarja iz Slov. goric, moža, ki sam hodi na svojem polju za plugom in torej gotovo ve, kaj kmet pogreša, torej zastopnik kmetov, obenem sam kmetovalec in kolikor je doslej pokazal, vnet za kmetske koristi.

Ivan Vošnjak, posestnik in tovarnar iz Šoštanja, je odposlan v Gradec od kmetov svojega volilnega okraja. Potegujte se za kmetijsko šolo za svoj okraj, ima pa tudi smisel za druga vprašanja, spoznava n. pr. važnost železnic.

Ferdo Roš, velepos. in župan v Trbovljah je izvežban v samoupravnih poslih kot dolgoleten občinski predstojnik in razumeva delavske in obrtnijske razmere svojega okraja.

Franc Kočevar, veleposestnik iz Središča se trudi za uravnavo Pesnice in Drave ter posvečuje pozornost zahtevam vinogradnikov svojega okraja. Dr. Jankovič, zdravnik v Kozjem, bode šele pokazal svoje sposobnosti in svojo dobro voljo, ker je bil še komaj pred malo meseci izvoljen.

Dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju, eden izmed najmarljivejših naših deželnih poslancev v prejšnjih letih, vsled bolezni sedaj ne deluje. Dr. Fran Jurtela, odvetnik in načelnik posojilnice v Ptujju, je deželnega glavarja namestnik in idealno misleč naroden delavec v velevažnem ptujskem okraju. Poleg tega je eden izmed najvplivnejših med deželnimi poslanci. Dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, natančen in vesten v posameznostih, neodločen v večjih vprašanjih, katera bi se mu rade volje poverila, če bi se jih lotiti upal.

Mnogoleten deželni in državnozborni poslanec je Franc Robič, sedaj tudi na važni postojanki kot deželni odbornik v Gradcu, ki se je odlikoval v prejšnjih letih v šolskih zadevah in je sedaj določen, koristi Slovencev pri upravi dežele v deželnem odboru čuvati in braniti. V splošnem volilnem razredu za deželni zbor in od kmetskih občin ptujskega okrožja za državni zbor izvoljen je dvorni svetnik dr. Ploj, stalno bivajoč na Dunaju, ugleden parlamentarec, sposoben tudi za sodelovanje v važnih zadevah zakonodaje. Deželnosodni svetnik dr. Vovšek iz Maribora, voljen šele letos za državnozbornega zastopnika celjskega kmetskega okrožja, kaže voljo, sprejeto

Somišljeniki! „Narodni List“ naj roma od soseda do soseda!

nalogo vršiti in se pričakuje, da bode poleg drugega na svojem mestu glede uradniških zadev. Najbolj izmed vseh poslancev se le politiki posvečuje tudi novoizvoljeni dr. Anton Korošec, duhovnik v Mariboru, izvoljen v državni zbor šele letos. Priznati se mu mora, da je zelo marljiv v narodnih zadevah, vendar je mnogo marljivejši v delu za stranko ljubljanskega dr. Šušteršiča na Spodnjem Štajerskem, s katero se mi ne bomo nikdar sprijaznili.

To so torej naši štajerski poslanci, to je naše zastopstvo v Gradcu in na Dunaju. In kako bode v prihodnje? Deželni poslanci ostanejo poslanci še dalje časa, državnozbornski bodo nosili čast poslanstva k večjemu še dva ali tri mesece. Tedaj pridejo pa nove volitve po novem načinu, pri katerih volitvah bomo štajerski Slovenci volili namesto dosedanjih četverih sedmero državnozbornskih poslancev. Koga bomo volili, katere osebe? To važno vprašanje bode prišlo kmalu na dnevni red in skrbeti bomo morali, da se reši za štajerske Slovence v njih korist in za nje častno.

Toda bolj nego ta zadeva je sedaj zanimiva za Slovence sodba o tem, kako je naše sedajno zastopstvo, ali smo sploh v vseh važnih narodnih stvareh zastopani in vzorno zastopani. Vsakemu priznamo svoje in nočemo biti nikakoli nihilisti, ki bi hoteli vse obstoječe v nič devati.

Vendar pa ne moremo dovolj odločno poudarjati in opozarjati, da pri nas štaj. Slovencih marsikaj ni v redu in da delo za napredek naroda ni urejeno, ampak da smo v vsem nekakoli diletanti, to je, ne stori se, kolikor je treba in bi se moralo, ampak kolikor in kar se ravno mimogrede komu zljubi, ob kar slučajno z nosom zadene in kar baš utegnemo. To je pa nevarna položaj za slovenski narod na Štajerskem in tako ne sme naprej biti. Ljudstvo se mora združevati v enote ali skupine po strokah, in tudi v enote v narodno političnem delu in mora v teh ozirih ustvariti potrebna zastopstva. K takemu delu kliče štajerske Slovence ustvarjajoča se narodna stranka, ki je nujno potrebna, naj poreče k temu kar kdo hoče. Ta naša združitev mora pa vstvariti tudi pogoje za dobro zastopstvo v zakonodajnih in upravnih zastopih, zlasti tudi v deželnem zboru v Gradcu in v državnem na Dunaju.

Dolžnost vseh razumnih Slovencev je, da sodelujejo pri tem početju, kajti le na ti podlagi se bode moglo urediti urediti naše zastopstvo v vseh ozirih zadovoljivo, tudi glede naših poslancev.

Dopisi.

Trbovlje. V zadnjem času je «Narodni List» razburil «hude duhove», to je naše Nemce, — bog nam odpusti greh, da jih tako imenujemo. Ti ljudje se kar penijo jeze, če zagledajo ta časopis. Posebno je zadnja številka razkačila enega izmed tukajšnjih nemških uradnikov. Začel je udrihati — seveda z jezikom — po listu ter sploh po Slovencih in pri tem seveda ni pozabil tukajšnjega slov. pazniškega in delavskega podpornega društva, katero mu dozda sicer še ni nič škodovalo, pač pa že mnogo hasnilo. Gospod menda misli, da bo društvo hodilo za njega v ogenj po kostanje, pa se presneto moti. Narodno čutečim paznikom in delavcem ne bo gospod predpisoval, katere časike naj čitajo, to si naj zapomni. Gospoda za zdaj še pustimo v miru; toda če se bodé še le enkrat tako «hrabro» obračal nasproti našemu društvu, mu bomo posvetili. Če se hoče nad nami slovenskimi delavci toliko šopiriti, pa naj gre tja, kjer bo imel pred seboj samo nemške delavce. Mi se mu ne bomo pustili, četudi smo navadni delavci in on — uradnik. Sedaj so pri tukajšnjem rudniku nastavljeni trije inženjerji-akademiki; vsi so po rodu Čehi. Naše narodne razmere se jim bodo sicer zdele nekoliko čudne, a upamo, da bodo stali na naši strani, in da se ne bodo dali ustrašiti od raznih kričačev. Želimo jim vse najboljše!

Iz Savinske doline. (Savinjčani in hmelj). V obče so se letos Savinčani nadejali za svoj hmelj dobre cene, ker so poročila o drugih hmeljiščih bila vedno neugodna. Človek obrača, Bog pa obrne, oziroma židje! V pričetku je

bila cena v istini še dokaj dobra, a ljudje, nadejajoč se zvišanja, so ga držali in ga še doslej precej hranijo! A cena je padala. Vsak stan ima dandanes svoje organizacije, in povsod je navada, da določuje proizvajalec cene svojim izdelkom, le pri kmetu je obratno. Le njemu narekujejo drugi cene za njegove pridelke in on mora hočeš nočeš popustiti!

Treba je organizacije, posebno pa v hmeljski kupčiji. Upati je, da bodo se tudi naši kmeti v kratkem strnili in tako zboljšali nekoliko tudi svoj položaj!

Kot zanimivost pripominjamo, da smo pred kratkim govorili s strokovnjakom v hmeljskih zadevah in nam je on z moško besedo zatrdil, da je letos v savinsko dolino za hmelj prišlo nad tri milijone kron. Največji pridelovalec hmelja je dobil blizu 70.000 K,

Isteža moža smo tudi prašali, ali je mogoče, da bi, ker so tudi drugod, kakor v Ameriki, začeli saditi hmelj v velikem obsegu, bilo mogoče, da bi savinske dolina bila oškodovana. Reklo se nam je, da je hmelj tako rahla, podnebnim razmeram podvržena rastlina, in pridelek tako kratko časa porabljen, da ni mogoče, da bi tukajšnji hmelj mogel znatno izgubiti na vrednosti.

Iz Mozirja. Kakor povsod, tako čutimo tudi pri nas zadnje dni silo viharja. Tuli in razsaja, da je človeka groza. Nestanovitno vreme, in črni oblaki, ki se nakopičujejo, spravljajo tukajšnje prebivalce v strah. Iz naših gor priteče gorski potok Trnava, ki ima na vseh koncih zelo zavito strugo. V slučaju naliva narase potok, ker dobiva od vseh strani prilive tako, da prestopi skoraj ob vsakem večjem dežju svoj levi breg ter preplavi vse ceste in steze in obkoli vse bližnje hiše. Ljudje si morajo navoziti gnoja pred vežna vrata, ker sicer jim udere voda v stanovanja. Dostikrat se je že pripetilo, da so imeli posamezni posestniki veliko škodo. Dne 1. novembra je Trnava zopet prestopila svojo mejo ter si iskala pota po zgornjih trških cestah. V ponedeljek, 19. t. m. je zatulil vnovič vihar, bilo je, kot bi škaf obrnil. Čutili smo tudi ognjeno silo neba, kar v tako pozni jeseni ni navadno.

Iz dravinjske doline. Torej naprej v pogovoru o sadjereji. — Kdor se ozre najprej po savinjski, potem pa po dravinjski dolini, vidi tudi v tej panogi kmetijstva velik razloček. Ne trdimo sicer, da bi bilo v savinjski dolini v tem oziru vzorno kmetijstvo. Tudi tukaj se da še marsikaj boljše urediti. Naravnost zanikni pa smo v sadjereji slovenski ratarji ob obrežjih Dravinje. Koliko sveta stoji praznega! Z mirno vestjo trdimo, da je pri nas 70% zemlje, sposobne za sadjarstvo, mrtev kapital.

Ne glede na to, pa je skoro vse že stoječe sadno drevje bodisi staro in obnemoglo, bodisi prav nič onesnaženo, vsled česar ne rodi toliko, kakor bi lahko, ali pa so vrste istega tako slabe, da v tako dobri zemlji, kakor je naša, skoro prostora ne zaslužijo.

Iz teh vrst sledi:

1. Nasadimo povsod, kjer je količnik sposoben prostor, sadno drevje, in sicer dobre vrste.
2. Snažimo drevje vsako leto; to delo je ravno tako važno, kakor obrezovanje vinske trte!
3. Staro šaro izkopajmo iz zemlje ter jo vrzimo v ogenj, kakor to veleva sveto pismo, in jo nadomestimo z mladim nasadom.

«Kamen do kamena palača,
Zrno do zrna pogača!»

Ni treba misliti, da se naše želje izpolnijo tekom enega leta. Ne! Po malem, vsako leto nekaj in v dogledni dobi bode dravinjska dolina krasen vrt zlahnega, rodovitnega sadnega drevja, ki bo naš ponos in studenec, iz katerega bode teklo čisto, težko zlato.

Produktivne (pridelovalne) zadruga, ki bodo preprezale takrat širno našo Avstrijo, pa bodo poskrbele, da bomo svoje sadje, bodisi češplje, bodisi jabolka ali hruške, prodali po dostojni ceni. Sedaj, ko prodaje posamezen kmet prekupcem, je slaba! V večini slučajev sploh sadja prodati ne more, ker kupca ni, če se mu pa posreči kupčija, jo mora skleniti s sramotnimi pogoji. Renate, «ledrarce» itd., jabolka, ki se na Dunaju prodajajo po 80 vin. (ena), mora dati kilo za 10 vin. l.

To zlo se bo potem odpravilo in to nam mora dati pogum. Zadruga bodo stopile v zvezo z velikimi tvrdkami, ki na veliko kupujejo naravnost, in lepo sadje bomo prodajali za lep denar!

Podstopimo se torej sadjereji z lepimi nadami, — uspehi so gotovi! Na noge!

Štajerske novice.

Čitateljem! Od mnogih strani nam prihajajo pritožbe, da list prihaja pozno, navadno šele drugi teden po petku, ko je izšel. Javljamo torej, da je tiskarna, v katero smo morali vsled razmer začasno iti, šele v razvoju in je naravno, da vsled neizkušenosti oseb, ki imajo opraviti z razpošiljanjem lista, pride do nerednosti. Mi skušamo po svojih močeh v okoliščinah priti tem nečistotam. Izjaviti pa moramo, da so v mnogih ozirih krivi razni poštni uradi. Zgodilo se nam je več slučajev, da smo dobili po pošti list vrnjen od ljudi, ki so list naročili, in je gotovo, da naročnik lista ne bo vračal. Smelo trdimo, da zapisujemo take in podobne slučaje na rovaš zlobnosti oseb na dotičnih poštah. Mi zbiramo gradivo, da bomo končno pošteno zaropotali. Cenjene čitatelje pa prosimo, da naj začasno, če se gode nerednosti, iz gornjih vzrokov potrpe. Storili smo vse korake, da pridemo z listom v naravno središče svojega delovanja, v Celje, odkoder bo razpošiljanje lista vse-kakor redno in točno.

V današnjem uvodnem članku „8. december 1906“ se nam je kljub pazljivosti vrnilo par pogreškov. Tako se ima glasiti v 1. koloni (predelu) v sredini namesto: «voilo se bo kolikor mogoče največ itd.» «vabilo se bo itd.» V 2. koloni v stavku: «Celo iz vrst onih, ki so doslej itd.» se ima glasiti namesto: «izrazi priznanja od sto ljudi itd.» «izrazi priznanja in to od ljudi itd.» V isti koloni spodaj se naj glasi namesto: «izigravala kot politična stranka v nadvladanja itd.» «izgravala kot pol. stranka v svrhu nadvladanja itd.»

Od raznih nemških tvrdk smo dobili oglase (insertate), naj bi jih objavili. Izjavljamo, da smo sklenili, ne objavljati nobenih oglasov tujih tvrdk, ker nismo — to poudarjamo opetovano — nikako podjetje, da bi iskali dobička. Želimo pa, da nas naše domače tvrdke, slovenski trgovci, obrtniki in drugi v tem večji meri podpirajo.

Kmečka zveza za Štajersko. Iz «Slovenskega Gospodarja» izvemo, da se baje kmalu ustanovi kmečka zveza za slovensko Štajersko. Dobra kmečka zveza bi bila pri nas res prav potrebna in bomo mi ustanovitvi iste posvetili vso svojo pozornost. Brž ko nam bodo znana pravila te zveze, bomo se temeljito z njo bavili. Menimo pa, da bi bilo potrebno, da se že zdaj od osnovevalcev te zveze objavi vsaj v jedru bistvo te bodoče zveze, da se more v časopisih izreči o nji iz vseh strani odkrito mnenje, katero bi se pri sestavitvi pravil moralo upoštevati. Več oči več vidi. Če bode celo stvar imelo v rokah le nekaj ljudi in če bode se potem ukazalo njih načrt kar odobriti, utegne iz stvari postati mrtvorofeno čete. Le nič torej ne skrivajte, na dan z načrtom glede kmečke zveze za Štajersko! Ako je stvar dobra, se ji ni treba bati solčne luči, če ima pa načrt nedostatke, je boljše, da se v začetku popravijo, nego da bi scasoma celo početje vsled enostranosti propadlo in se morebiti za dolga desetletja v narodu zamorilo veselje za enako združitev.

„Frakarji“. Mariborski katoliški «Naš dom» nas še zmiraj zmerja za «frakarje». Seveda, če misli, da je to koristno za sveto katoliško vero, mora pri zmerjanju vztrajati. Vprašamo štajersko častito duhovščino, ali se to godi v soglasju z isto. Če to ni res, vprašamo jo nadalje, ali nima vsaj toliko vpliva, da bi pohujšljivo in pregrešno zmerjanje od duhovnikov izdajane časopisa za naprej zabranila. Prevzvišenega mariborskega knezoškofa uljudno vprašamo, ali hoče še nadalje pripustiti, da njegovi časopisi slovensko psvetno razumništvo zmerjajo za «frakarje». Na ta način se povzročuje napetost med duhovščino in narodom ter zavračamo mi vse posledice na zmerjalce. Zapomnite si, pristaši narodne stranke, da

vas mariborski «Naš dom» v zadnji številki zopet zmerja za «frakarje» ter vam očita celo bratovski objem s «šnoparji» in «Štajerčevci»!

Kar so iskali, to bodo našli. Niti ene same osebe mi v «Narodnem Listu» nismo osebno žalili in v nobenem slučaju nismo segli v zasebno življenje v političnem boju ter smo pričakovali, da bodo jednako postopali tudi naši nasprotniki nasproti članom narodne stranke. Pa zmotili smo se. «Slovenec» in «Slov. Gospodar» mrgolita samih psovok in osebnih žalitev kakor padar, frakar, štreber, eksštudent, i. t. d., da, celo v rodbinsko življenje posameznikov so se spustili naši katolici, s čemur so pa seveda potrpežljivost na naši stani izrcpali. Zdaj bodo gospodje našli, kar so iskali. Bili so dovolj neprevidni in so nam dali dokazila kar v roke. Zdaj bodo pa porotne sodnije govorile, kajti ovadbe so že vložene. Žalostno je sicer, če Slovenci Slovence pred sodnijo tirajo, pa druge pomoči ni bilo. Osebna čast se mora tudi v časopisih spoštovati.

Kakor v svetem pismu. G. Fr. P. iz Blatnega pri Brežicah nam je vrnil list in zapisal na ovitek sledeče: «List se vrne, ker se ne sprejme z opazko, ker je samo naroden, pa čisto nič krščanski, je slovensko-liberalen, v žlahti «Slov. Naroda» in ptujskega «Štajerca». Prav lepo, gosp. Fr. P.! A zdi se nam, da smo enaké ali vsaj podobne besede čitali že v «Slov. Gospodarju» in «Našem domu». Ko bi bili vsaj kaj novega zapisali, bi vam verjeli, da ste pisali iz svojega prepričanja in da niste prepisali iz svojega «svetega pisma» — «Slov. Gospodarja».

Celjske novice. (Cigane) smo videli minolo nedeljo na slov. odru v Celju. Celjsko pevsko društvo ima lepo zaslugo, da je spravilo to n. vo, vsestransko z veliko pohvalo sprejeto igro na pozorlišče. Gledališču pripisujemo veliko vzgojevalno nalogo in je le veselo, da naše občinstvo vsaj ob nekterih prilikah pokaže, da ima smisla za to. Preteklo nedeljo je bilo slov. gledališče tako natlačeno polno, da malokdaj tako. Mnogi sploh niso dobili prostora in so morali oditi. Osebito je bilo mnogo Slovencev izven Celja. Igralci so napravili s «Cigani» dober utis. — (Umrli je) po enoletnem srečnem zakonu v 23. letu starosti žena poštnega kontrolorja gospa Irma Scherbaum. Zapušča 4 tedne starega otroka.

Poročila sta se g. Vladimir Mogaš, uradnik hrv. slav. banke za parcelacijo in kolonizacijo v Zagrebu in gospica Štefica Mogaš roj. Dolinar, hči tovarnarja v Celju. Bilo srečno!

Pred porotniki v Celju je bil dne 19. t. m. obsojen Val. Skale na dve leti ječe in njega tovariš Ivan Solak na 15 mesecev ječe. Dne 16. septembra sta šla čez knpučinski most v Celju in sta na Bregu ob koncu mosta naletela na vojaka Klemenčiča in klobučarskega pomočnika Ratha. Vsi so bili vinjeni in so se klicali na korajžo. Prišlo je do pretepa, v katerem je Skale sunil Klemenčiča z dežnikom s tako silo v levo oko, da je konec palice se vdrl globoko v oko in se v očesni jami odtrgal. Klemenčič je vsled grozne rane umrl.

Trgovsko gibanje v Celju. Pod predsedstvom gospoda trgovca Rudolfa Stermeckega je celjsko slovensko trgovsko društvo začelo resno delovati. Gospod Balzer, prokurist ljubljanske kreditne banke, ima vsak teden v društvu pouk v trgovskem knjigovodstvu, gospod Josip Smrtnik, načelnik «Sokola» in tajnik «Posojilnice» pa poučuje mlade trgovce v trgovskem dopisovanju. Na ta način se je ustanovila neka trgovska šola v malem obsegu. To je prava pot v napredek slov. trgovstva.

Osebna vest. V petek, dne 23. t. m. je bil promoviran na dunajskem vseučilišču doktorjem modroslovja g. Adolf Pečovnik iz Sv. Lenarta v Slov. gor. Čestitamo!

Izjava. Uredništvo «Našega Lista» nam pošilja: Pod naslovom «Narodna nezavednost» smo priobčili pred kratkem dve notici, tihoči se občinskega odbora pri Sv. Emi vsled rabe samonemškega pečata po nadučitelju na Ponikvi. V tej slednji po «Slovincu» posneti notici je stalo tudi povsem neumestno vprašanje z dobro premišljeno tendenco, je-li tudi ta nadučitelj član nove narodne stranke. S tem je pač dosežen vrhunec osebnega boja v politiki, ki ga mi sami

najstrožje obsojamo. Zato obžalujemo, da se je nam vzlic vsej pazljivosti prigodil tak nesrečen slučaj. — Uredništvo «Našega Lista».

Slovenski učitelji in poročevalec Ambrožič pri deželnem šolskem svetu v Gradcu. Nekateri zavedni slovenski učitelji vlagajo svoje prošnje za učiteljska mesta v slovenskem jeziku, saj je slovenščina, kakor je razsodilo upravno sodišče na Dunaju, tudi deželni jezik. A take, slovensko spisane prošnje nekateri gospodje pri deželnem šolskem svetu zelo grdo gledajo. Nekemu učitelju, ki je v svrhu informacij kmalu po vložitvi svoje prošnje se oglasil v pisarni dež. šol. sveta v Gradcu, drznil se je nekdanji nadzornik in sedaj poročevalec Blaž Ambrožič, sam pristne slovenske krvi, zabavljati o njegovi prošnji češ: ali se niste na učiteljsču priučili toliko nemščine, da bi postavili v tem jeziku prošnjo? Krstno ime pod prošnjo pa je smatral za «krobatischer Name». Upamo, da imajo slovenski poslanci vsaj toliko dobre volje in tudi upliva v Gradcu, da enkrat za vselej store konec podobnim izzivanjem in zagotovijo pravice slovenskega jezika tudi pri dež. šolskem svetu.

S pošte. V Rečico je premeščena iz Kindberga na nem. Štajerskem poštna upraviteljica M. Goričar.

Petrovče. Pri volitvi občinskega starešinstva v Petrovčah, katera se je vršila dne 15. t. m., so bili izvoljeni sledeči gospodje, in sicer: za župana: Anton Koren, posestnik v Petrovčah; za svetovalec: Franc Em. Fridrich, veleposestnik v Kasasah, stari grof Jurij Salm, graščak v Novem Celju, Franc Kudar, posestnik v Levcu in Anton Vizjak, posestnik v Libojah.

Volitve v vranski okrajni zastop so pred durmi, zato opozarjamo slovenske volilce, da volijo v zastop takšne može, ki bodo v resnici skrbeli za kmetijski blagor. Tudi načelnik naj bo izobražen kmet, ali vsaj mož, ki se bavi s posestvom. Nemških graščakov, ki so drzni nasprotniki Slovenstva, vam pač ni treba pozvati v odbor. Na svoji zemlji sam gospodar, bodi vaše geslo! Sicer pa še o tem govorimo!

Iz Mozirja. (Telovadno društvo «Savinski Sokol») ima svoj 26. redni občni zbor v nedeljo 9. decembra t. t. V zadnji odborovi seji se je sicer sklenilo, da bo obč. zbor 8. dec. a ker ima takrat «Narodna stranka» zaupni ustanovni shod, se je zborovanje preložilo na drugi dan. Natačneje sledi! — (Na gradu Brce je umrla) 17. t. m. gospodična Marija Kaus, 73letna starka, ki je služila dolgo vrsto let prej gospodinji kot dobra kuharica.

V Slovenjem Gradcu je pogorelo gospodarsko poslopje čevljarja Romana Robnika. Škode je 5000 K. Robnika so orožniki odpeljali v zapor, ker se sumi, da je sam zažgal.

Laški trg. Pod nemško komando. Razna je vrsta nemške komande: je vojaška, potem je fajerberska in veteranska. Po naših »nemških« trgih pa se še razun tega šopiri komanda posameznih odpadnikov in bojazljivi Slovenci se potuhnejo. Ta komanda ima čudno moč. — Prvi prizor. Gostilničar pivnice si je najel godbo zase. Pa ti pridejo postopači in začnejo eksercirati godce in gostilničarja: «links um — rechts um — marš» — in preden se gostje dobro zavejo, je cela godba z gostilničarjem vred že pri nemškem debelem Henketu, ki toči samo nemško pivo. Gostilničar pivnice se pač boji zameriti se svojim prijateljem, ker bi mu drugače ljubezen odpovedali. — Drugi prizor. Pri blagajni na kolodvoru: Slovenec domačin zahteva vozni listek v svojem materinem jeziku. Zakaj bi ne? Saj je v svojem rojstnem kraju! Pa uradnik, mlad nemški petelin, ne razume «bindiš», zasmehuje Slovence in ga komandira kot oficir rekruta. Slovincu je hudo pri srcu... Vidi se na svoji domači zemlji tako zapostavljenega in zasramovanega od tujca... Tolaži ga pa zavest, da ima za seboj še dva pristaša, Slovence stare korenine, ugledna tržana, katera bodeta v tem odločilnem trenutku gotovo svojo narodno dolžnost storila. Toda nič! Prav ponižno zahtevata vozne listke — nemško! Sre njima je padlo v hlače pred nemško komando mladega nemškega petelina in pustila sta svojega rojaka na cedilu... — Tretji prizor. Poldne je. Iz šole se vsuje kopa slovenskih otrok. »Kris-

kot» — te pozdravljajo... Sad komande nemškega učiteljstva nad slovenskimi otroci... — Četrti prizor. Prej so bili odpadniki na videz — zdaj so avanzirali: naš poštni praktikant, davčni kontrolor in slovenski nadučitelj — nato pa so postali nemčurji iz prepričanja iz hvaležnosti napram — komandi od zgoraj... Vsi trije baje pristopijo k nemškemu fajerberu kot izvršujoči člani. — Peti prizor. Po nemških gostilnah sedijo z nemškimi mogotci in golčijo nemški naši narodnjaki... To je uspeh premišljene in bistroumne komande nemčurskih voditeljev, ki so bolj podjetni in niso tako bojazljivi kot naši. Naši pa na podlagi neumne miroljubnosti kopljejo grob svojemu narodu... — Tako komandirajo pri nas drzni odpadniki strašljive Slovence... Pa še naj vpraša kdo, zakaj ne napredujemo!

V Tremarjih pri Laškem je dne 18. t. m. ogenj uničil posestniku Blažu hišo in gospodarsko poslopje. Silni veter je ogenj naglo razširil.

Iz Hrastnika. V soboto dne 17. t. m. ob 8. uri dopoldne se je vršil na odlok trgovskega sodišča izvanredni občni zbor tukajšnjega konsumnega društva bratovske skladnice. Kar so želeli vsi hrastniški in ojsterški rudarji že toliko časa, to so zdaj dosegli. Veselje je bilo videti, ko so se že ob 7. uri zjutraj začeli zbirati rudarji pri konsumu, odkoder so odšli skupno v rudniško čakalnico, kjer se je vršil občni zbor. Vsi predlogi nadzorništva so bili soglasno z največjim navdušenjem sprejeti, in s tem je padla odločitev. Konsum, ki so ga spravili na to stališče samo delavski žulji, bo odslej zanaprej last rudarjev, članov, kjer bodo imeli samo delavci pravico. Dolgo je trajal boj za to društvo in samo občudovanja vredni edinosti tukajšnjih rudarjev je pripisati, da so tako častno rešili zadevo. Ni ga razločka med ojsterškim in hrastniškim rudarjem, ne med tem in onim društvom, ampak roko v roki gredo vsi delavci v boj za svoje pravice. Največjo zaslugo pa imajo rudarji pripoznati našemu obče priljubljenemu poslovodju gosp. Koželju, ki je vedno z dobrim vzgledom in dobrim svetom vspešljivo delavce k vztrajnosti v tem boju. Tukajšnji delavci njemu tega gotovo ne bodo pozabili, in mu bodo tudi vedno hvaležni. Rudarji, vi pa bodite vedno tako edini, kot ste bili do sedaj in gotovo prisije tudi vam enkrat solnce svobode!

Hrastničanje, berite! Otroški vrtec dobimo s 1. prosincem prihodnjega leta! Ustanovi nam ga «družba sv. Cirila in Metoda». V «vrtec» se bodo sprejemali otročički, ki so stari manj kakor 6 let. Da le znajo že sedeti, pa bodo sprejeti v raj, kjer se bodo le igrali in prepevali, da bo v selje! Ako imate doma otročičke, ki so vam na pr. pri delu v napotje, le zapišite jih nemudoma v vrtec! Plačevati vam ne bo treba ničesar. V veselje vam bo, ko bodete videli, s kako radostjo in zadovoljnostjo bode zahajala mladina v «Vrtec». O božiču se priredi božičnica, kjer bodo otročički obdarovani z lepimi darili. Ako potrkamo na vrata premožnejših gospodov in gospa na Dolu, v Trbovljah in Hrastniku s prošnjo, da darujejo kaj za božičnico, prosimo, da globoko sežejo v žep. Oni, ki žele pošiljati otroke v «vrtec», naj se zglasijo pri g. Rošu ali pa pri g. U. Koželju, v konsumnem društvu. Pri obeh gospodih izvedo tudi vse natančneje.

Javni shod v Hrastniku se vrši dne 25. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih g. župana Ferdo Roša. K mnogobrojni udeležbi se vabijo v prvi vrsti rudarji, pa tudi vsi prijatelji zatiranih delavcev.

C. kr. pošta v Zidanem mostu. Zahteval sem nedavno na tem poštnem uradu, kjer vlada duh najgrše nemške zagrizenosti, tiskovine po slovensko. Uradnik mi da samonemške. Vprašam ga, ali nimajo dvojezičnih. «Nemamo» — mi odgovori. In pozneje sem izvedel, da imajo sicer skrite dvojezične tiskovine menda kje v kakih zaprašenih kotih, da pa mora človek nastopiti skrajno odločno, da jih dobi. Sploh ni na celem poštnem uradu niti enega slovenskega nadpisa. Opozarjamo na to sl. c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu in želimo ter zahtevamo, da stori v Zidanem mostu na poštnem uradu red ter da se te razmere v kratkem korenito spremene, ker bomo sicer morali zapeti drugačno pesem. Ali se morda vzdržujejo te razmere radi par zidanmoških nem-

ških in odpadniških zagrizencev pri železnici in pošti? In to v zasmeh velikanski večini slovenskega prebivalstva v področju zidanmoške pošte. Sramota je, tudi za tamošnji občinski urad, da še v tem oziru ni stopil odločno na noge. Slovenski kmetje bodo morali pri prihodnjih volitvah raznim nemškim zagrizencem in slovenskim omahljivcem odločno pokazati, da hočejo čuvati slov. značaj slovenske zemlje. Sl. c. kr. poštno ravnateljstvo opozarjamo pravočasno, naj ne pusti priti viharja nad svojo glavo. Mi zahtevamo: slovensko-nemške napise na c. kr. poštne uradu in dvojezične tiskovine. Poštnega uradnika v Zidanem mostu pa, ki ima opraviti z ekspedicijo našega lista, opozarjamo, da se naj v prihodnje ne drzne imenovati v svojih vlogah na poštni urad v Krškem naših slovenskih krajev, kjer so pošte, zasmehljivo «slovenske vasi», in naj svoje pritožbe naslovi v prihodnje naravnost na poštno ravnateljstvo, da ga bomo pošteno naučili, si zapomniti tudi slovenska imena naših krajev. Nam je končno drznega izzivanja s strani zidanmoške pošte dovolj in bomo raznim zagrizencem odločno stopili na prste. Pojdite v rajh, če vas «slovenske vasi» ne vesele!

Javni politični shod v Rajhenburgu. Opozarjamo Rajhenburžane in okoličane še enkrat na shod, ki ga priredi narodna stranka za Štajersko v nedeljo dne 25. nov. ob 3. uri popoldne v gostilni pri Unschuldu. Na dnevnem redu so poročila o ciljih in načrtih, torej o programu narodne stranke, o volilni preosnovi, o geslu «svoji k svojim» in druge točke. Posavje naj pokaže ta dan, da je narodno in da hoče napredek. Prihitite, slovenski možje, ki se zanimате za novo gibanje ter pokažite, da vam je na srcu resno narodno delo! — Po zborovanju priredi, kakor smo že sporočili, rajhenburška čitalnica veselico z igro «Berite Novice», petjem itd. Vstop k zborovanju in k veselici je vsakomur prost.

Županom v Rajhenburgu je bil soglasno zopet izvoljen trgovec g. M. Presker.

Slov. Bistrica. Izpit za meščanske šole je napravila pred izpraševalno komisijo v Ljubljani gđ. Ljudmila Schreinerjeva, učiteljica v Slovenski Bistrici.

Slov. Bistrica. Iz «Slovenca» povzamemo, da je narodna čitalnica sklenila naročevati tudi «Narodni List». In kako je «Slovenec» hud zaradi tega malenkostnega dogodka! «Slovenec», «Slov. Gospodar», «Naš dom» itd. so zmiraj v čitalnici in nikomur ne pride na misel, da bi se nad tem izpodtikal, domač časopis «Narodni List» bi pa ne smel biti na razpolago članom, ki so dobri pri plačevanju udnine! Iz tega se razvidi, da je res bilo nujno potrebno, da se je začelo novo gibanje, kajti takšna strankarska strast in zavist, kakor se je na tihem, pod plaščem sloge povsod po Štajerskem vgnezdila in ljuto nasprotuje vsaki svobodni besedi, bi bila pri nas ves napredek v kali zamorila, če bi se vse pri starem pustilo. Rojaki, kdo je nestrpen, kdo hoče boj zoper lastne rojake? Mi pravimo, čitajte «Slovenca» in «Slovenskega Gospodarja» in vse druge pobožne liste, v zahvalo pa imamo odgovor: proč z «Narodnim Listom»! Odprite že enkrat oči, rojaki, in zahtevajte ljubezen in spravljivost tam, kjer je sedaj toliko sovraštva ni nadutosti!

Nemško društvo za Ptuj in Rogatec. Kakor čitamo v raznih časopisih, se je ustanovilo nemško društvo za ptujski in rogaški okraj s sedežem v Ptuj. Tako pridno se torej Nemci organizirajo v političnih zadevah. In mi Slovenci? Zelo čudno je postopanje nekaterih naših rojakov. Zoper nas se hujska z vsemi sredstvi, ker delujemo na združitev spodnještajerskih Slovencev, da se obranimo nemškega prodiranja. «Slov. Gospodar» nam očita, da nas vodi le užaljeno samoljublje, nebrzdano poželenje po vodstvu in gnusno štreberstvo. Toda kako more «Slov. Gospodar» vedeti, da nas vodijo baš samo slabi nameni? In kaj neki se nam ponuja tako dobrega za lastne osebe, če žrtvujemo svoj čas in tudi svoj denar, da bi se vstvarili pogoji

za uspešnejše delo za napredek našega naroda? Ustanovljenje nemških narodnih svetov in nemških društev po Spod. Štajerskem nas glasno spominja, da je skrajna potreba, da se tudi Slovenci tesno združimo in ustvarimo zveze in društva, ki bodo branila in krepila slovensko posest.

Ptujski trgovec Kaiser, ki je prišel v konkurz, je že v Ameriki. Nemški listi kar ne pridejo iz sape, ker težko občutijo ta udarec. Kaiser je bil v nemških krogih jako ugleden; bil je še pred letom dni podžupan ptujski. Sporoča se, da je zapustil dolga blizo 2 milijon kron.

Na Bregu pri Ptuj je ogenj upepelil usnjarkos tovarno g. Piricha.

Občinske volitve v Mariboru. Dne 21. t. m. so se vršile volitve v mestni zastop mariborski za 3. razred. Tri stranke so šle v boj: nemško — nacionalna, socialna — demokratična in krščansko — socialna. Zmagali so Nemci s svojimi kandidati in se bo torej v mariborskem občinskem svetu nadaljevala politika nestrpnosti in krivične nasilnosti. Mi smo glede volitev že prej zavzeli stališče, da je politično pametno v sedanjem položaju edino to, da se spravi v občinski zastop zdrava, odločna opozicija, in smo zato govorili za združitev mariborskih Slovencev s socialnimi demokrati na podlagi poštenega kompromisa. Prepričani smo namreč, da bi se v tretjem razredu podrtlo gospodarstvo zagriženih Nemcev, če bi Slovenci in socialisti šli skupno v boj. Toda odločujoči krogi v mariborskem kapiteljnu so rajši nastopili s svojimi kandidati, ki pa ne izgledajo posebno krščansko — socialno, in «Südöster. Stimmen», za Slovence nemško pisani katoliški list, je objavil celo velikanski poziv za te kandidate. Kdaj neki bodo voditelji mariborskih Slovencev prišli do nazorov praktične politike?

Od Sv. Antona v Slov. Goricah. (Nova okrajna cesta Senarska — Cerkevjak). Zastopnik stavbenega urada v Gradcu pride dne 25. in 26. t. m. v občino Senarsko, da se sestavi načrt nove okrajne ceste II. razr. skozi občino Senarska, Vrjani, Čagona, Brengova in Cerkevjak. Dognala se je stvar vendar enkrat tako daleč, da bomo imeli prepotrebno, že dolgo zaželjeno okr. cesto vsaj na papirju. Delati cesto skozi Čagono in Verjane bi pač ne bilo umestno, kajti s tem ni pridobljena bližina, ampak bi nastal ovinek za uro vožnje. Večina želja je, da gre nova cesta skozi Senarsko naravnost čez brengovške travnike, kateri se od kmetov brezplačno odstopijo, v Brengovo in Cerkevjak (Sv. Anton Slov. gor.) Čagono veže pa pozneje tudi lahko proga od novo nameravane okr. ceste do okr. ceste, ki veže Sv. Andraž v Slov. gor. s Ptujem, s čemur se omogoči lažji promet vseh vasi v Ptuj in tudi v Maribor. — (Umril je) pred kratkim nagle smrti Juri Šalamun, 65 let star; že leta 1877 do 1883, v katerem času je županoval v občini Cerkevjak, se je močno potegoval zr pravice slovenskega jezika v uradih ter sam seveda tudi izključno slovensko uradoval. Vrlemu možu blag spomin!

V Ljutomerski čitalnici je predaval minolo soboto 17. t. m. inženir Ferdo Lupša o svojih doživljajih v Sijamu. Lupša je štajerski rojak od Malenedelje pri Ljutomeru in mu je od vlade v Sijamu, državi v južni Aziji, poverjena naloga, da preišče notranje dele sijamske dežele, v katere še dozdaj ni prišla živa duša.

V Selnici ob Muri je umrl kmet Janez Hercog. Bil je več let občinski predstojnik in skozi 38 let odbornik v Selnici.

Izpit iz veronauka bodo morali delati odslej zopet naši štajerski učitelji o priliki skušnje za usposobljenost. Tako je določil dež. šolski svet na podlagi neke sicer že obstoječe postave, ki se pa doslej glede veronauka ni izpolnjevala.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je vpeljala nove nabiralnike, ki so jako lični. Nabiralnik je podoba prosečega otroka, ki nosi na tabli napis: «Mal položi dar domu na oltar». Na-

biralniki so izdelani umetno. Vsak nabiralnik stane 10 K in se naročajo pri družbinem vodstvu v Ljubljani,

V smislu sklepa osnovalnega odbora narodne stranke pozivljamo tudi na tem mestu somišljenike, ki se žele udeležiti ustanovnega zbora dne 8. decembra, da se prijavijo do 1. decembra po dopisu na «Osnovalni odbor narodne stranke v Celju».

Zadnja poročila.

Občinske volitve v celjski okolici. «Domovina» javlja, da so volitve v celjski okolici, kjer so pred 6. tedni Slovenci v vseh treh razredih prodrli, razveljavljene. Ko to pišemo, resničnost tega poročila še ni potrjena in imamo menda v resnici opraviti bolj le s poskusi to razveljavljenje, ki bi bilo popolnoma neutemeljeno, doseči. V neverjetnem slučaju razveljavljenja bi se celo volilno postopanje od konca do kraja moralo ponoviti. Na zmago bi pa Nemci ne mogli nikakor računati. Prvi in tretji razred sta na vsak način slovenska, pri prav pridnem delu imajo pa tudi v drugem razredu Slovenci trdnjše stališče nego Nemci. To moremo zatrditi na podlagi temeljitega študija položaja v volilstvu. Ponovitev bi prinesla le nova razburjenja in nove žrtve na času in denarju s strani Slovencev. Kakor pa ni nesreče brez sreče, bi tudi ta dogodek zavednost okoliških Slovencev le še bolj utrdil, kar bi itak bilo potrebno. Sploh pa menimo, da do razveljavljenja ne more priti, ker bi bilo to naravnost smešno in bedasto!

Sv. Peter v Sav. dolini. V nedeljo 25. t. m. ob 3. uri popoldne bode v šoli pouk o čebelarstvu in sadjerejstvu. Predava potovalni učitelj g. Goričan in šolski voditelj. Naposled bode poskušnja vina iz strdi in g. Merka bode postregel z pristnim bizeljem, italijanom in delniškim pivom. Naprednjaki se vabijo k mnogobrojni udeležitvi.

Promocija. Danes je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem vsega prava g. Alojzij Gregorin, sin g. dež. sodnega svetnika v Celju. Naše čestitke!

Slovensko trgovsko društvo v Celju je sklenilo delati na ustanovitev lastne trgovske bolnišnice in podporne blagajne. V to svrho hoče ustanoviti poseben denarni fond ali zaklad. Dne 2. februarja 1907 priredi v Celju trgovski plesni venček v korist temu fondu. Želimo, da prešine podjetni duh načelstva trgovskega društva vse slovensko trgovstvo na Štajerskem!

Vinska trgategv po Avstriji je splošno končana in uradna poročila pravijo, da je letos mnogo manj vina nego v prejšnjih letih. Raditega rastejo cene.

Novo volitve v državni zbor. Ministrski predsednik Beck se je baje proti nekaterim poslancem izrazil, da se nove volitve zaradi obsežnih priprav ne morejo vršiti pred mesecem majem leta 1907.

Državna zbornica je v seji dne 22. t. m. sprejela 6. skupino načrta za volilno postavo, kakor jo je izdelal odsek. 6. skupina govori o načinu sestavljanja volilnih imenikov, o razpisu volitev in o možnosti, kako ima volilec vpogled v imenike, dalje pa o enotnem volilnem dnevu za celo državo. V tem oziru je odsek sklenil, da se ima določiti za volitve vselej en dan v celi državi, vendar je zbornica glede Galicije in Dalmacije vsled težkoč, ki tamkaj vladajo zaradi pomanjkanja uradništva, sklenila, da se lahko v teh dveh deželah vrše volitve dva dni.

Pri občinskih volitvah v Mariboru v tretji razred so dobili, kakor pravijo najnovejša poročila, nemški kandidati od 804—841 glasov (dr. Schmi-

V najem

se daje na novo sezidana enonadstropna hiša z gostilno in prodajalno, tik novega mostu pri Brežicah na »Griču«. Poslopje stoji ob velikem smrekovem gozdu, kjer so lepa sprehajališča. Krasna stanovanja za letovišcarje. Nepopisno lep razgled na Posavje. Dobra voda, mrzle in termalne kopelji. — Pojasnila daje lastnica «Posojilnica v Brežicah».

derer je bil vse nemški in krščansko socialni kandidat ter je dobil 924 glasov), socialni demokratje 657—725 glasov in krščansko socialni kandidati 80—97 glasov. Kako upravičeno je torej naše pričanje, da se imajo v Mariboru združiti vsi z dosedanjo krivično politiko mariborskih vsenemcev nezadovoljni, se kaže jasno v teh številkah.

K organizaciji narodne stranke.

Prijatelj iz M. nam piše med drugim sledeče: Okrajni odbori bodo imeli veliko in težavno nalogo, prepričati ljudstvo ter ga slednjič vendar spraviti do lastne sodbe; zato morajo v njih sedeti možje, ki prvič poznajo razmere kraja natanko, drugič slabosti ljudstva in njega dovezetno stran, tretjič, kar je pa po mojem prepričanju najvažnejše, morajo biti ti možje pri ljudstvu priljubljeni, da jim sledi z vnemo in navdušenjem, da se v resnici da spraviti do trezne misli, ne pa možje, kojih ljudstvo ne mara, in na katerih besedo, še tako resno in blagodejno, ne da piškavega oreha, pač pa dela prav nasprotno ter se nevede dobri stvari še bolj oddalji.

Da bi ne prišlo do zmešnjav, bi bilo recimo dobro, da se obenem, ko se obvestijo izvoljeni zaupniki o poverjenem jim delokrogu, tudi naprosijo, sestaviti imenik onih mož, ki so pri kmečkem ljudstvu na dobrem glasu ter bi lahko dobro rešili težko nalogo. Kjer sta v kakem večjem kraju po dva zaupnika, se bodeta lahko dogovorila ter pravočasno poročala imena onih narodnjakov, ki so v vseh ozirih sposobni biti udje okrajnega odbora. Tukaj je v resnici treba vse opreznosti, ker bi se nam sicer lahko zgodilo, da se nam izjalovi še v onih krajih, kjer imamo danes še največ upanja.

Odličen mož iz slovenskega trga S. nam piše med drugim:

Program narodne stranke je tako jasen, da njeni nasprotniki ne morejo najti nič napačnega, kar bi mogli stvarno pobijati.

Moje nemerodajno mnenje glede okrajnih odborov bi bilo, da se udnina določi na leto in sicer z nizkim prispevkom, kateri bi se ves oddal osrednjemu odboru. Odbor bi potem za vse okraje preskrbel skupno vse potrebščine.

Okrajni odbori naj bi se sestavili tam, kjer so vsaj nekateri možje vneti za naš program. Ti naj se oglasijo sami, nikogar pa se ne sme nagovarjati k osnovi, da ne trpi škode naša organizacija. Budimo narod, da uvidi sam to potrebo, in delo bo lažje in sigurno. Krvavo potreben pa nam je narodni svet. (Opozarjamo tozadevno na današnji uvodni članek. Opomba uredništva.)

Po naših trgih in mestih natreseni Nemci so si ga ustanovili, a mi na naši zemlji, ki tvorimo ogromno večino, si ga ne bi mogli ustanoviti?

Narodni svet naj bi se sestavil za kraje enega glavarstva skupno. V vsakem glavarstvu so za vse kraje razmere precej enake, kar olajša delo narodnemu svetu.

Delo bo naporno; vztrajati bo treba, ker žalibog narodni čut pri nas Slovencih sloni na slabi podstavi; prekrotke duše smo in ne moremo se od stoletnega hlapčevanja odtrgati.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

Nemška zagrizenost in podivjanost se kaže na Koroškem v najgubnejši luči. V Celovcu se je 17. t. m. zgodil slučaj, da se je vračal v noči domu predsednik katoliškega rokodelskega društva. V neki ulici je neznan človek 4krat za njim ustrelil. Kmalu nato je streljal nekdo v stanovanje tajnika katoliškega delavskega društva in je bil ta na licu tudi lahko ranjen. Kakor tudi nismo prijatelji ljudi, ki izrabljajo besedo «katoliški» pri vseh mogočih društvih, vendar najstrožje obsojamo takšno živinsko postopanje nasproti političnemu nasprotniku.

Narodna šola v Št. Rupertu pri Velikovcu obhaja letos desetletnico in priredi v to svrhu dne 19. decembra slavnost, združeno z božičnico.

Kranjsko.

Trgovska in obrtna zbornica za Kranjsko v Ljubljani je imela dne 21. t. m. svojo redno javno sejo. Na dnevnem redu so bile važne točke, tako glede trgovskih šol in drugo.

„Zadružna Zveza“ v Ljubljani ima, kakor poročajo listi, v letu 1905. 8717 K izgube, v bilanci pa 23971 K primanjkljaja.

Realca v Idriji. Na predlog občinskega svetovalca, obenem voditelja socialnih demokratov v Idriji, Antona Kristana, je sklenil občinski odbor idrijski, da se poteguje za poddržavljenje idrijske realke, ki je edina na slovenski zemlji. Minoli teden je bila v to svrhu deputacija treh mož, namreč župana Šepetavca; svetovalca Kristana in odbornika Vidica na Dunaju pri naučnem ministrstvu gosp. dr. Marchettu ter pri raznih poslancih. Vsi so obljubili svojo pomoč in tako je upati, da preide realca v Idriji s šolskim letom 1907/8 v upravo države.

Primorsko.

Občinske volitve v Veprincu. Občina Veprinac v okrajnem glavarstvu Volosko v Istri je bila doslej v rokah italijanašev. Dne 20. nov. t. l. pa so se vršile volitve v II. in I. razred, pa so se tamošnji Slovenci in Hrvati kar čudili, ko nasprotnikov niti blizu ni bilo. Izvoljeni so torej bili povsem mirno kandidatje hrv.-slov. stranke.

Starinske grobove so našli v Lipenjah pri Šempasu na Goriškem, ko so lomili kamen za most čez potok Lipenščak. Našli so več lončenih vrčev. V vrčih je bilo spoznati kosti in črno zemljo, vmes pa so bili uhani, zapestnice in podobne drobnosti iz bronca. Že pred par leti so našli tam v bližini več grobov, nekoč pa okostje moža, prepasanega s kratkim mečem.

Razstavo živine so imeli dne 14. t. m. v Sežani. Bila je dobro obiskana in je pokazala veliko zanimanje Kraševcev za živinorejo, to važno panogo narodnega gospodarstva. Ljudje spoznavajo, da morajo v samopomoči začeti iskati rešitve in se zato z vnemo oprijemljejo vinogradništva in živinoreje.

Razne novosti.

Koliko plačujejo državljani za svoje vladarje? Francoski list «Figaro» je nedavno izračunal, koliko plača v posameznih državah vsak državljan za svojega vladarja. Na Francoskem n. pr., kjer nimajo cesarja ali kralja, ampak vlada ljudstvo in si voli samo za gotovo dobo let predsednika ljudovladni ali republiki, plača za tega vsak državljan 9 centimov (beri santimov) na leto. (1 santim je približno 1 vinar). V Nemčiji odpade na državljana v isto svrhu 34, v Rusiji 35, v Italiji 44, v Avstriji 45, največ pa na Belgijskem in na Grškem, 50 centimov na leto.

Svoje može v boljši svet spravilo je baje več žen v občini Knez na Ogrskem. Nekdo je oblastim prijavil, da je polovica na tamošnjem pokopališču pokopanih oseb zastrupljenih. Izkopali so 25 trupel in v 13 so našli pri preiskavi strup. Neka Marta Petromanj je baje mnogim ženam dala arzenik (mišnico), da so zastrupile svoje može. Mnogo oseb so zaprli.

Uvoz goveje živine iz Italije v Avstrijo je avstrijska vlada dovolila. Takoj prvi dan je prišlo mnogo živine iz Italije na Dunajski trg. Kmečki poslanci so pri vladi ostro ugovarjali.

Vinska trgateg na Francoskem. Francoski časopisi sporočajo, da se je letos pridelalo na Francoskem 39 milijonov 570.750 hektolitrov vina, za blizu 15 milijonov hektolitrov manj kakor lani. To je pripisati temu, da je vladala v letnih mesecih velika suša.

Hrvati v Ameriki. 300.000 Hrvatov je sedaj v Ameriki, to je osmi del vsega prebivalstva Hrvatske in Slavonske. Hrvatje se selijo v Ameriko, na Hrvaško pa prihajajo Nemci in delaju pruskemu kralju nemški most v Azijo.

Bela vrana. Pred kratkim je bilo v Berlinu zborovanje hakatistov, t. j. onega društva, ki hoče na Pruskem uničiti Poljake, kakor pri nas Súdmarka Slovence. Razpravljali so o sredstvih, s katerimi bi se preprečil štrajk poljske dece v šolah, o katerem štrajku smo poročali v predzadnji številki. Pri tem zborovanju je neki nemški polkovnik (oberst) Vidern vstal in rekel, da tudi on obsoja štrajk in da je nasprotnik Poljakov. A dalje pravi, da obsoja ravno tako one, ki so izzvali z napačnimi sredstvi ta štrajk. Ker kaj bi — pravi — rekli Nemci, če bi se z njihovimi brati v drugih državah tako postopalo. — Taki možje so na Pruskem pač bele vrane.

Nemški časnikar — in Nemci v Budjevicah. Poročali smo v zadnji številki, da so pri občinskih volitvah pred nedavnim Čehi zmagali v III. razredu. Ker so Nemci že več dni pred volitvami in tudi med volitvami trobili v svet o nasilstvih, ki jih izvršujejo Čehi nad nemškimi volilci, je šel berlinski časnikar Hugon Himelmajer v Budjevico, ko so se volitve vršile, da se na svoje oči prepriča o vsem. Prišel je v volilno dvorano in vstopil med Nemce. Čul je, kako je ravnokar nemški državni poslanec Herold na najpodlejši način sramotil in grdil Čeha. Zaklicaj jim je, da se tako govorjenje ne strinja z nemško kulturo. To je pa Nemce tako razburilo, da so ga vrgli iz dvorane. In mož, ki je prišel spoznavat čeških krivic in nasilnosti, je spoznal v neprijetni luči nasilnost in neolikanost čeških Nemcev.

Zanimiva zdravniška operacija. V Berlinu je neki mladi človek po nesrečnem slučaju izgubil palec na desni roki. Ker zaradi tega ni mogel nikjer dobiti službe, se je čutil jako nesrečnega. Sloveči zdravnik Krause je prišel na čudovito misel: Mladiču je na nogi napol odrezal palec in ga pritrdil na roko tako, da se je palec s polovico držal roke, s polovico pa noge. Mesto, kjer je bil palec pritrdjen k roki, je bilo obdano z debelim ovojem iz sadra (gipsa), in bolnik je moral bti seveda sključen, in sicer skozi 17 dni. V tem času je prirasel odrezani del palca k roki in je začel ta živeti. Sedaj je zdravnik odrezal od noge še drugo polovico palca in ga pritrdil k roki. Čez štiri mesece se ni moglo, če ni človek natanko gledal, več opaziti, da je bila izvršena operacija. Tudi rana na nogi se je popolnoma zacelila. — Zdravnik Krause je eden najbolj slovečih zdravnikov. On je prvi začel z velikim uspehom zdraviti padavico (epilepsijo) z operacijo mozga.

Koliko moke da pšenica? 100 kg dobre pšenice da 43 kg bele moke, 33 kg zadnje moke in 20 kg otrobov.

Z železnico pod morjem hočejo zvezati Severno Ameriko z Sibirijo. Daljava sicer ni velika. Doživeti znamo, kakor je videti, v doglednem času, da se ne bomo več vozili po ladjah, ampak po železnicah, ki bodo šle pod morskovo vodo.

Socijalno — demokratična stranka na Nemškem je imela v letu 1905 dohodkov (članarine posameznih pristašev)! 9 milijonov 600.000 Kron. Časopisi stranke so imeli 839.790 naročnikov. Vsekakor vredno, da posnemamo mi Slovenci takšno požrtvovalnost pri naših stvareh.

Kaj ste, Slovenci? «Kärntner Wochenblatt», to glasilo koroških nemških zagrizencev, je imenovalo nedavno Slovence «lopove in obcestne roparje, ki so zreli za vislice». Ne vračamo tega z enakim, podajemo te besede samo v premissljevanje onim slovenskim kmetom, ki pričakujejo rešitve od Orniga, Jabornegga in drugih, ki trobijo v isti rog, kakor «Kärntner Wochenblatt».

Kako pada število Nemcev na Švicarskem? Pri nas je prodiranje Nemštva na jug in na izhod, torej v slovanske kraje, vedno hujše, v Švici pa, kjer je nekdanje bilo vse nemško, število Nemcev pada. To jasno kažejo podatki. V Švici prebivajo Nemci, Francozi, Italijani in v majhnem številu še neko romansko plemo. Nemci so se pomnožili l. 1888 od tisoč prebivaleev za 714, l. 1900 pa samo za 668, medtem pa Francozi od 214 na 220, a Italijani od 53 na 57. Medtem ko na Švicarskem število Nemcev pada, se viša pri nas. Pa gotovo ne v našo korist!

Kajenje je prepovedano v vasi Boberau na Nemškem. Na vseh javnih prostorih stoji nabit: Kajenje je v tej vasi prepovedano.

Koliko časa bi hodil okoli zemlje? Potnik, ki bi hodil noč in dan naprej, bi trebal 428 dni za to pot. Brzovlak bi rabil 40 dni, zvok samo $32\frac{1}{2}$ ure, krogla iz topa izstreljena $21\frac{3}{4}$ ure, svetloba samo nekaj čez eno desetino sekunde in električni tok nekaj manj kot eno desetino sekunde.

24 milijonov za dobrodelne namene je zapustila v Londonu na Angleškem žena znanega oderuha Lewisa.

Iz političnega sveta.

21. nov. 1906 ostane velepomemben v zgodovini avstrijske ustave. Načelo enakosti državljanov je zmagalo. Seveda ne v tistem obsegu, kakor to moramo zahtevati Slovani, posebej mi Slovenci. Že več dni je bila huda borba v državni zbornici med prijatelji in zagovorniki splošne in enake volilne pravice in med njenimi nasprotniki. Ostre besede so padale, tudi osebni napadi so se vrstili. Nasprotniki volilne preosnove, nazadnjaki in Vsenemci so hoteli vreči novo volilno postavo s tem, da so predlagali, naj se upelje pluralna volilna pravica, t. j. gotovim osebam, na pr. izobražencem, boljšim kmetom, oženjenim itd. da pravica do dveh ali celo treh glasov, med tem ko bi delavci, hlapci itd. imeli samo po en glas. Seveda bi to bil — to je tudi naše stališče kot ljudske stranke — najhujši napad na pravice ljudstva, ker nihče ne plačuje državi več davka zato, ker je morda izobražen ali oženjen, ampak imamo vsi enake dolžnosti, kar mora imeti kot posledico enake pravice. Tudi državna zbornica, v kateri je vladala glede tega vprašanja velika napetost in negotovost, je pokazala, da vkljub svojemu nazadnjaštvu vendar spoštuje voljo ljudstva, in je z 201 proti 143 glasovom sklenila, da se ne uvede pluralna, ampak enaka volilna pravica. S tem je premagana ena največjih ovir in s sigurnostjo lahko trdimo, da bo načrt, kakor ga je izdelal odsek, sprejet tudi v zbornici z vsemi krivicami, ki jih ima načrt za Slovence, osobito za koroške in štajerske Slovence.

Državni zbor bo, kakor poročajo nekateri listi, zboroval do 28. jan. 1907. Takrat se razpusti in dne 25. marca 1907 se vrše nove volitve na podlagi splošne in enake volilne pravice.

Volilna pravica in pijanci. Italijanski poslanec Pitako je v državnem zboru predlagal sledeče: «Volilne pravice nimajo one osebe, ki so zaradi pijanstva bile več kot dvakrat z zaporom kaznovane na podlagi splošnega kazenskega zakonika ali pa na podlagi postavnih določb, ki se glede pijanstva še uvedejo; takim osebam se odvzame volilna pravica za tri leta po dokončani kazni». Poslanec Pitako izjavlja, da hoče, da bi tak zakon vplival na ljudi, ki so udani pijančevanju.

Za ponarejalce vina se je odločil odsek za vinarske zadeve na Dunaju, ki je imel odločiti vprašanje, kateri pridatki k vinu so dovoljeni. Poročevalec posl. dr. Ploj je sestavil načrt, po katerem bi samo nekatere snovi bilo dovoljeno pridajati vinu. Toda prijatelji bogatih vinskih fabrikantov so Plojev predlog v seji 20. t. m. odklonili.

Zaradi zapostavljanja slovenščine pri sodiščih na slov. Štajerskem in Koroškem so vložili v državnem zboru interpelacijo poslanci dr. Korošec in tovariši.

Občini Draženvrh in Marija Veika v Cmureškem okraju sta vložili prošnji, naj bi se jih priklopilo po novi volilni postavi k slovenskemu volilnem okraju Maribor levi breg. Kakor znano, so Nemci v odseku za volilno preosnovo pri znani popustljivosti naših slovenskih poslancev dosegli, da se je 5 slovenskih občin radgonskega in cmureškega okraja, ki so bile prvotno prideljene slov. volilnemu okraju, od tega odtrgalo in se jih je priklopilo nemškemu.

Volitev v deželni zbor za moravsko deželo so se vršile doslej v splošni ali 4. skupini in pa v skupini kmečkih občin. V splošni skupini ali kuriji imajo Čehi 14, Nemci 6 zastopnikov. V nemških okrajih je izvoljenih 5 naprednjakov in 1 soc. demokrat, 2 Mladočeha in 7 kav čeških pa 5 socialnih demokratov.

toliško-narodnih poslancev. — V skupini kmečkih občin pa imajo Čehi 39 in Nemci 14 volilnih okrajev. Pri volitvah dne 20. t. m. so bili izvoljeni, kolikor je doslej poznan izid volitev, v čeških okrajih: 4 Mladočehi, 16 katoliško narodnih, 2 Staročeha in 1 naprednjak, 5 agrareev, 2 samostalna.

V hrvaškem saboru je nastalo hudo nasprotstvo med «čisto» stranko dr. Franka, ki se je pokazal v svojem političnem razvoju velikega neznačajneža in med združenimi hrvatskimi strankami, ki hočejo napredek hrvatskega naroda na vseh poljih javnega življenja. V seji dne 20. t. m. je zbornica sprejela postavbo, s katero se na Hrvaškem zopet uvedejo porotna sodišča, da končno preneha brezpravje in se stori konec samovolji sodnikov. Izvolil se je v isti seji poseben odsek, ki se ima baviti s tem, da izdelava načrt za preosnovo volilne postavbe. Hrvati zahtevajo splošno, enako in tajno volilno pravico.

Na Francoskem so začeli zopet popisovati cerkveno premoženje. Kakor znano, je sklenil francoski državni zbor, da se cerkev loči od države, to je da nima država nič opraviti z verskimi rečmi, a cerkev se ne sme vtikati v državne zadeve. Tudi uprava cerkve, t. j. plačevanje duhovnikov i. t. d. prepusti država popolnoma cerkvi. V zvezi stem je tudi popisovanje cerkvenega premoženja, ki se je začelo pred več mesci, a je vlada takrat vsled odpora nahujskanega ljudstva po nekaterih krajih zadevo začasno opustila ter hoteia počakati, da ljudstvo pri volitvah pokaže svoje mnenje. Francosko ljudstvo je kmalu na to res izvolilo veliko večino svobodomiselnih mož v zbornico. In sedaj nadaljuje vlada popisovanje cerkvenega imetja, ker ga mora do 12. decembra dokončati. Vlada je trdno sklenila, izvesti zakon o ločitvi cerkve od države s strogo doslednostjo.

Ali se naj v naših šolah poučuje nemški jezik?

Vprašanje pouka nemščine v ljudskih šolah se nam zdi važno dnevno vprašanje, zato objavljamo tudi ta glas, ki nam je došel iz učiteljskih krogov:

Ravno v zadnjem času je precej završelo po nemških listih, da se naj Nemci poprimajo češčine; ta nenadna ljubezen do češkega jezika izvira od tod, ker so si Nemci doslej zaman prizadevali uničiti češko uradništvo po deželah krone svetega Vavla. Zato je nemški živelj v češkomoravskih deželah vedno nazadoval, kajti Nemci pač niso mogli svojih le nemškogovorečih uradnikov usiljevati v popolnoma slovanskih krajih, jedva, da so še tuintam usilili koga v jezikovno mešane okraje.

Zato so prišli tudi Nemci do spoznanja, da, «čim več jezikov kdo zna, tim več ljudi velja!» Da poučujejo tudi nemške dijake v celjskem Studentenheimu v slovenščini in imajo ob koncu leta celo javne skušnje, je znana stvar. Ti izpodjedajo, ko so se priučili «neizogibne slovenščine», po naših krajih domačim ljudem kruh ter zaeno podpirajo trhle stebre še bolj trhlega nemštva, ki bi sicer brez nemške uradniške pomoči pri nas itak izginilo raz površja! V Mariboru dobivajo nemški dijaki gimnazije, realke in posebno učiteljska v od Südmarke vzdrževani dijaški kuhinji hrano in denarne podpore le pod pogojem, da se udeležujejo tudi slovenskega pouka. In reči ni dvakrat, da bodo še celo zagrizeni graški Nemci upeljali v kratkem za svojo «nadebudno» mladino slovenske tečaje, samo da jim poskrbe mesta po slovenskem Štajerskem. Ne toraj morebiti ljubezen do našega jezika, ampak samopašna požrešnost in nemški strah pred prebujajočo se slovenske zavestjo sta privedla Nemce, ki sicer sovražijo naš jezik in naš rod iz dna duše, da so se ponižali do zatirane slovenščine.

Bodi mar naše geslo isto? Uvedimo celo morebiti tudi pri nas nemščino med ljudstvo? Ne, tega pač ni treba! Nemško ljudstvo se tudi ne uči ne slovenščine, ampak le tisti, ki nameravajo pri nas dobiti mastne službe!

Znana pa je povsod nagnjenost slov. kmeta do nemškega jezika, znan je njegov ponos, da more lomiti le nekaj nemških besed v kaki boljši družbi. Povsod ljubimkujejo kmetje več ali manj z nemško šolo in ta globoko ukorenjena slabost še ne bo zginila tako kmalu.

Drznem si trditi, da bi morali naši merodajni politiki s tem dejstvom našega ljudstva nekaj več računati!

Osmelimo se postaviti na stališče našega kmeta, da se naj upelje tudi po naših šolah, kjer so popolnoma slovenske, nekaj nemškega pouka. Če se nemški pouk tako uredi, da ne bodo pri tem prikrajšani drugi predmeti, osobito ne materinščina, menim, da se zadovolje s tem radikalni Slovenci, izbijemo pa tudi zaeno našemu kmetu želje in skomine po nemških šolah. «Štajercu» zamašimo usta, saj je nemška šola, nemščina njegov edinozveličavni nauk za našega kmeta. Če znajo otroci kopico nemških besed lomiti, posebno po večjih in živahnejših krajih, pač to slovenskemu značaju ne bode škodilo. Da me pa ne proglasi kdo kar za izdajico, povdarjam, da je v prvi vrsti dolžnost šole, vzgajati značajno, narodno mislečo mladino, ki ljubi svojo zemljo, globoko spoštuje svoj jezik, ceni zaslužne narodne može, ki kratko rečeno dorase v zavedne slovenske može in žene, katerim ne bo znanje nemščine ničesar škodovalo na njih narodnem značaju. Seveda se pripustitev oziroma upeljava nemškega pouka ima uravnati po potrebi razmer! Slovenske šole, ki bodo za silo poučevale tudi nekaj več nemščine, bodo onemogočile tudi novo ustanavljanje šulferajnskih šol. Bolje, sprijazniti se z dejanskim položajem, kakor brezuspešno gubiti moči za neizvršljive cilje.

Nočemo šol, kakoršno zahtevajo hrastniški demokratje in jo nam ponujajo celjski Nemci v Gaberjih, ampak želimo večrazredne slovenske šole, ki bodo ustrezale tudi potrebam razmer in želji ljudstva.

LISTEK.

Iz zapisnika krojaškega rokodelčiča.

Šaljiva črtica; spisal Silvester K.

Srečno sem dospel do svojega cilja: v roki držim namreč izučno spričevalo, kar se pravi, da znam več kot gumbe prišivati. Toda kaj mi je za ta papir, ki se mu pravi spričevalo, da je le minil tisti čas, rekel bi tisti preklicani čas, ko sem sedel na krojaškem stolu, kakor prerok Elija v žarečem vozu. Moj mojster je bil namreč silno hud mož in še sedaj strepeče mi srce v hlačah — pardon! — hočem reči v prsih, ko se spominjam, kako sva se včasih merila deloma s pogledi, deloma z rokami. V takem slučaju je bil izvršujoča moč vsikdar le mojster, a jaz sem mu bil — trpeča snov. Ljudje so me že mnogokrat opozorili, da imam levo uho večje od desnega — a ni moja krivda, ako je bilo ravno moje levo uho najbolj priročno mojstrovi desnici. Kolikokrat sem si takrat, ko sta se ta dva prav krepko pobratila, tako krepko, da so mi samega slovesa klepetali zobje, mislil:

«Nace — tako se imam čast zvati — kadlar si mojster, gotovo ne bodeš znal tako dobro zgrabiti, kakor zna ta strokovnjak!»

Sicer pa mi je mojster mnogokrat pravil, da sem in ostanem vse svoje žive dni osel in da osel še nikdar ni bil mojster, a na take in enake besede bi mu bil kaj rad rekel:

«Očka, če se ne motite — mogoče je že! A toliko tudi jaz vem, da osel še nikdar ni bil dober prerok!»

Bodočnost bode pokazala, se li vara mojster v svojih umnih prerokovanjih ali se varam jaz v svojih visokoletečih upih.

Vse moje želje že od nekdanj so bile te, postati visok gospod; ne vem pa, če se mi bodo kdaj vresničile. Res je večina najbogatejših in svetovnoznanih američanskih milijonarjev bila prej ubožna in si morala v potu svojega obraza služiti vsakdanji kruh, toda nek notranji glas mi pravi, da jaz za svojo osebo nikdar ne bodem imel te

smole — postati milijonar in kot tak visok gospod. Seveda ako bi bil svetovni tek pozemeljskih reči in razmer drugačen, kakor je in bi se «visokost» merila na vatle ali metil, tedaj bi bilo res čudno, ako bi si ne zaslužil priimka «Njih visokost». Kajti ker sem se večkrat izrazil, kaj bi rad bil, rekel je mojster premnogokrat, kadar sva si prišla v osebno dotiko:

«Čakaj, bebec, ti bodem že dal visokega gospoda!»

In o takih prilikah me je meril z metrom čez hrbet tako, da sem si že čez pol ure mislil:

«Nace, če bi si hotel vso to «visokost», katero ti mojster z najboljšim namenom dannadan vtepava, shraniti v svojem blaženem telesu, moral bi biti tako visok, kakor je visoka gora Popokatepetl nekje tam v Ameriki!»

Čemu pa tudi ne? Le naredimo o priložnosti kratek račun. Učil sem se tri leta, vsako leto ima tristo petinšestdeset dni, med temi tremi leti je bilo eno še celo prestopno, a strogi gospodar me je zmeril vsak dan najmanj dvakrat. Seveda se skupno število nekoliko zniža, ker ni mojster v svoji razburjeni naglici meril vsikdar navpično od zgoraj navzdol, ampak navadno nekoliko poševno čez pleča. Že pri samem spominu me srbé. Res so me oče tolažili, da se tako vdelenega hrbta nikoli ne lotijo križevne bolečine, kar je gotovo dobro za vedno sključeno sedečega krojača — toda take dobrovoljne besede so mi bile kaj slab lek za moje bolj ali manj temnomodre proge po ozadju.

Sicer pa je bila ločitev od mojstra, čeprav ga nisem mogel naslikati v najlepših barvah, za mojo osebo še precej povoljna. Pol litra vina, seveda tako skromnega, da bi si tudi v večji meri povžito ne bilo usojalo stopiti v najvišji del človeškega trupla — kos svinjine, katero je pa v osredju nadvladovala ogromna kost — in kos belega kruha, katerega bi bil lahko celega vtaknil v usta in še poleg «žvižgal in pel» — vse to so bili nemi poroki slovesne ure bridkega ločenja. Pri odhodu mi je dal mojster za pot nekaj prav lepih nauk, kateri so mi seveda globoko segli v srce, in je bil skoraj videti ginjen. Mislim pa, da si je le radi lepšega otrnil tisti dve solzi, pri katerih sem se nehote spomnil na žalost trepačnega starega krokodila. Umljivo je torej, čemu ni ta smešno-žalosten prizor name naredil tistega globokega vtisa, na katerega je meril. Slovesno razburjen in veselo ginjen — kaj ne, čudna čustva za krojaškega rokodelčiča! — pozabil sem se mojstru zahvaliti za vse prejete vidne in nevidne dobrote, na kateri opustek sem se še le pozneje spomnil, ko mi je bila markantna mojstrova oseba že davno izpred oči. Nevoljen sem se butil s pestjo ob čelo in naredil sem dobro premišljen in trden sklep:

«Nace, če prideš še enkrat na svet in postaneš znova krojaški učenec, ne bodi tako nehvaležen, da bi se po dovršenem uku pozabil zahvaliti mojstru.»

Mogoče je, da mi bode kdo predbacival mojo nehvaležnost napram svojemu mojstru, a naj si bode, kakor že hoče; za svojo osebo vem, da se nekoliko hvaležnosti vendar še skriva nekje v kotičku mojega srca, če tudi v tako skritem kotičku, da bi je niti pajek zlahka ne našel. Radi te svoje hvaležnosti sem uverjen, da bodem svojemu nekdanjemu mojstru ob njegovi smrti gotovo prav lahko in odkritosrčno želel:

«Bodi ti zemljica lahka, lažja, kakor je bila tvoja grčava pest, kadar mi je kakor strela iz jasnega neba priletela tja, kjer bi si je bil najmanj zaželel!»

Nove knjige.

Domovinska dežela Štajerska. G. nadžučitelj Mešiček v Sevnici je napisal za učence ljudskih šol v ponavljanje učne snovi iz domoznanstva knjižico pod gornjim naslovom. Dobiva se za 40 vin. pri pisatelju samem in tudi v Zvezni trgovini v Celju. Priporočamo knjižico vsem onim, ki žele izobrazbe in hočejo natančneje poznati posebej tudi slovenski del Štajerske.

Akad. tehn. društvo Triglav. Njegov razvoj in zgodovina tekoma 30 let. Dne 4. febr. t. l. je slavil «Triglav» v Celju tridesetletnico svojega obstanka. Lepa vrsta let — in mnogo odličnih bojevnikov za narodno stvar je izšlo iz njegovih vrst. V priložni knjižici, ki je izšla nedavno, se nam podaja v kratkih potezah razvoj društva. Vsem, ki se zanimajo za življenje našega dijaštva na visokih šolah, priporočamo knjižico v čitanje.

Ilustrovani narodni koledar za l. 1907 je izdala «Zvezna tiskarna» v Celju. Okusno opremljen, kakor vsako leto, roma koledar v svet. Kar se tiče vsebine, moramo reči, da je letos jako lep. Poleg nekaterih pesmi Vojeslava Moleja in Antona Novačana imamo od slavnega pisatelja Ivana Cankarja črtice «Domovina» ter «Mrovec in njegova slava», od Ant. Novačana črtico «Razpoloženja», od Vekoslava Spindlerja črtico «Učitelj Slekovec», od Vojeslava Moleja «Hrepenenje». Lepi so spisi «Jan. V. Logo», ki ga je o priliki smrti tega velikega Čeha, prijatelja Lovencev, napisal dr. A. Dolar, dalje «Izlet v Savinske planine» od Fr. Kocbeka, in konečno spis dr. Iv. Merharja «Umetnost na kmetih». Ob koncu je «politični pregled l. 1906», v katerem se v kratkih, jedrnatih potezah podajajo glavni politični dogodki na Slovenskem v tekočem letu. Letošnji ilustrovani narodni koledar, ki se ga dobi v Zvezni tiskarni v Celju, prav toplo priporočamo.

Društvene stvari.

Blagajništvo «Savin. Sokola» prosi najljubneje vse cenjene narodne dame in vrle rodoljube, ki so pobirali zneske na blok, da jih dovolijo uposlati vsaj do 1. decembra t. l. Pravtako prosi vse one gospode gostilničarje, da upošlejo do istega časa nabrano podporo po puščicah, da se bo mogel sestaviti in predlagati natančni račun. Sokolski Na zdar!

Blagajnik.

Slovensko čebelarstvo za Spodnji Štajer. Podružnica za Ormoški okraj ima svoj občni zbor v nedeljo, 25. novembra ob 2. uri popoldne v 4. razredu Ormoške okoliške šole. Gospodarji ormoškega okraja! Udeležite se v obilnem številu tega zborovanja, da dobite pogled v delovanje društva. Za čebelarstvo, imenitno panogo narodnega gospodarstva, se posebno v ormoškem okraju, ki je kakor nalašč vstvarjen za uspešno čebelorejo, vse premalo briga. Pridite!

Odbor.

Citalnica v Slov. Bistrici je v odborovi seji dne 11. t. m. enoglasno sklenila, da se ima za društvene člane naročiti od akademičnega društva «Sava» izdani legitimacijski listek, in da se morajo vsi društveni dopisi in razglasi odslej kolekovati z narodnim kolekom.

Učenec

s primerno šolsko naobrazbo se sprejme v trgovino s papirjem in galanterijo.

ANTON UMEK v Brežicah.

Ugodna prilika

za kupčijo ali ženitev.

Ena najlepših in največjih hiš v Slov. Bistrici ob državni cesti pri vojašnici se radi posestnikove starosti in bolehnosti proda. Hiša je enonadstropna z 19 sobami. Poleg raznih najemnikov je v njej oficirski kasino; pripravna je tudi za vsakovrstno obrt, trgovino, pekarijo i. t. d. Pri hiši je veliko dvorišče z gospodarskim poslopjem in sadonosnik z lepim vrtom. Cena 19.400 gl.

V bližini mesta je na prodaj 8 oralov polja z lepimi travniki. Cena 2.800 gl.

Ne daleč od koda dvorča pa mlin z mlitilno (dobro obstoječa vodna moč), s sadonosnikom in travnikom. Cena 2.500 gl.

Proda se vse navedeno skupaj ali tudi posebej. Event. oglase sprejema učitelj

Milan Vršič

Slovenska Bistrica.

3-2

Živinski sejmi na slovenskem Štajerskem v mesecu novembru (listopadu):

Bizeljsko 30. nov. — Videm 25. nov. — Celje 30. nov. — Svetina 21. nov. — Sv. Juri ob Ščavnici 21. nov. — Ivnica 19. nov. — Sv. Duh pri Ločah 25. nov. — Dobje 25. nov. — Podčetrtek 21. nov. — Podsreda 19. nov. — Arnuž (Ehrenhausen) 22. nov. — Štras 30. nov. — Veržej 30. nov. — Sv. Juri na Pesnici 19. nov. — Sv. Marjeta na Pesnici 24. nov. — Ruše 19. nov. — Svičina (za blago) 30. nov. — Sv. Andraž v Slov. Goricah 30. nov. — Sv. Barbara v Halozah 30. nov. — Kaniža pri Ptuj 25. nov. — Ptuj (za blago) 25. nov. — Rogatec 30. nov. — Zg. Polskava 19. nov. — Sv. Florijan v Doliču 30. nov. — Slov. Gradec 19. nov. — Šoštanj 24. nov. — Sv. Jurij pod Taborom 21. nov.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

CELJE, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Svinčniki, peresa, peresniki, radirke, kamenčki, tablice, gobice, črnilo.

Trgovske knjige v vseh velikostih, črtane v eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin za občinske urade, krajne šolske svete, uiteljstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitninske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šolskih zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah.

Stambilje pečatniki, vignete, (Sigelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami od najpreprosteje do najfinejše izpeljave.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Geniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene. Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba.

Trgovina s papirjem pisalnimi in risalnimi orodjem, založba risank in pisank

ANTON UMEK

v Brežicah in v Krškem

priporoča svojo na novo dopolnjeno izbiro galanterijskega blaga v najmodernejših proizvodih tu- in inozemske provenijence, nadalje različne igrače, veliko zalogo šip, navadnih in finih v vseh barvah, gladke in pisane, zrcala, okvire, podobe, statue, križe, molitvenike i. t. d.

Tiskovine za šole in krajne šolske svete, za občine in razne urade; sprejme naročila na vsakovrstne časopise, modne žurnale in knjige v vseh jezikih. Dalje prekrbi vsakovrstna tiskarska in knjigarska dela iz Zadržne tiskarne in knjigoveznice v Krškem.

Naznanjam vljudno sl. občinstvu, da bodem od sedaj naprej

dalmatinsko črno in opol-vino

katero se je tukaj že tako priljubilo, tudi na veliko od 56 litrov naprej po nizki ceni prodajal.

Vino kupujem izključno le na mestu v Dalmaciji in morem raditega za čisto naravno blago jamčiti in ga tudi vsem bolehamim, slabokrvnim, kakor vsem od kake bolezni okrevajočim najbolje priporočati; tako tudi gostilničarjem. Priporočam svojo trgovino z mešanim blagom. Blago imam solidno, cene zmerne, postrežbo točno.

10-4

Josip Cizel na Polzeli (Štajersko).

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da imam

veliko zalogo svojega vina

belega in črnega. Na zahtevo pošljem vzorce. Cena je 18 glđ. za hektoliter 2-5

JOŽEF LOGAR, Dignano (Istra).

RAZLIČNE TEHTNICE.

Izdelujem nove ter popravljam tudi stare, bodisi decimalke, premostne ali sploh vsake vrste tehtnic.

ŠTEDILNA OGNJIŠČA,

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom dobrega izvršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

VSAKOVRSNE VODOVODE,

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravličnimi vidri, odkoder se voda lahko poljubno napelje bodisi v kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

PREVZAMEM POPOLNO NAPRAVO KOPALIŠČ,

najsibodo gorka, mrzla ali parna kopališča, bodisi za zasebnike, zavode, občine itd. — Izvršujem vsa konstrukcijska dela, kakor mostiče, železne

cvetličnjake, verande, stopnjice, ravne ali okrogle.

VSAKOVRSNE ŽELEZNE OGRAJE

(tudi iz žice), na pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in zasebne hiše itd. — Železna vrata za prodajalne in skladišča ali pokopališča. — Popolnoma železna okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljavno strelovodov itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

Ivan Rebek, stavbeni in umetni ključavničar
Celje, Poljska ulica št. 14.

P. n.

Tem potom se uljudno naznanja, da se je otvorila na novo urejena

zadružna tiskarna v Krškem

registrovana zadruga z omejeno zavezo

katera se priporoča p. n. občinstvu, slav. društvom ter vsem uradom v naročitev vsakovrstnih tiskovin od navadne do najmoderneje oblike. Ker je tiskarna popolnoma nova ter bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini. Izvršuje kakor: uradne tiskovine, kuverte, pismene papirje, račune, cenike, etikete, časopise, knjige, brošurice, cirkulare, reklamne liste, lepake, letake, opomine, vsakovrstna vabila, spovedne listke, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, poročna naznanila i. t. d.; za hranilnice in posojilnice: hranilne in zadružne knjižice, dolžna pisma ter vse druge tiskovine. Sploh izvršuje v kratkem času vsa v to stroko spadajoča dela okusno in ceno.

Zadružna knjigoveznica.

Knjige se vežejo v vseh oblikah od priproste do najbolj lične. — Delo močno in trpežno. — Cene zmerne. — Postrežba točna.

Zadružna tiskarna v Krškem

registr. zadruga z omejeno zavezo.